

Spis wykładów w szkole głównej warszawskiej, w letniem półroczu roku naukowego 1863/4 się odbywających. Warszawa. W drukarni Karola Kowalewskiego. 1864 roku. (W wielkiej ósemce. Str. 42).

Jestto pierwszy programat jednej z najważniejszych naszych instytucyj naukowych. Tytuł zupełnie niewłaściwy, ani odpowiadający powadze przedmiotu, ani samęj treści, gdyż *spis wykładów* naukowych jest daleko mniejszą połową całego programu. Na czele znajdujemy rozprawę uczonego badacza p. n.: „*Życie domowe Stanisława Chwalczewskiego*”, ale i w tym tytule znajdujemy niewłaściwość, bo jakkolwiek kilka nowych szczegółów i sprostowań ważnych w życiorysie tego kronikarza naszego mamy, nie znajdujemy nic, coby malowało jego życie domowe.

Szczegóły, że małżonka Chwalczewskiego zjednała w r. 1550 dla królowej Bony *czarownicę*, którą sama z Warszawy do Gómolina przywiozła; że był bogaty sam kronikarz, bo wypożyczał bracie szlachcie znaczne jak na owe czasy summy; że z tą samą małżonką, która: „lubo czarownice dostarczała, sama przynajmniej względem swego męża czarownicą nie była”, robił zapis na przeżycie; nie są to bynajmniej tak wydatne zarysy, ażeby całej pracy ściśle biograficznej nadawać mogły tytuł, że jest ona obrazem *życiu domowego Chwalczewskiego*. Żałujemy, że szanowny badacz, który tak troskliwe poszukiwania robi, co do życiorysu kronikarza, oceny samęj kroniki nam nie dał, ale zamknął rozprawę swoją ubolewaniem, jaka szkoda, iż Chwalczewski powiernik królowej Bony, zbliżony i wtajemniczony do dworu dwóch ostatnich Jagiellończyków, *nie zostawił raczej wspomnień wypadków współczesnych*. Zarzut tytułowi zrobiony, nieumniejsza bynajmniej wysokięj wartości samęj pracy, szczegóły zaś podane, lepiej nam i wyraźniej rysują postać naszego kronikarza.

Następują wykłady na wydziałach: 1) Prawa i administracji. 2) Lekarskim. 3) Filologiczno-historycznym. 4) Matematyczno-fizycznym, z rozkładem tygodniowym godzin na każdym wydziale. Poczém mamy: *Władze szkoły głównej; Zakłady pomocnicze szkoły głównej, jak:* 1) *Biblioteka główna*. 2) Obserwatorium astronomiczne. 3) Ogród botaniczny. 4) Klinika terapeutyczna. 5) Klinika chirurgiczna. 6) Klinika akuszerska. 7) Gabinet i teatr anatomiczny. 8) Gabinet patologiczny. 9) Gabinet i pracownia anatomii porównawczej. 10) Gabinet farmaceutyczny, farmakognostyczny i laboratorium farmaceutyczne. 11) Pracownia medycyny sądowej. 12) Pracownia fizyologiczna. 13) Gabinet narzędzi chirurgicznych. 14) Gabinet narzędzi okulistycznych. 15) Laboratorium chemiczne. 16) Gabinet zoologiczny. 17) Gabinet mineralogiczny. 18) Ga-

binet fizyczny. 19) Seminaryum pedagogiczne. 20) Czytelnia profesorów. Zamykają cały programat *Wiadomości statystyczne*, w których czytamy, że w półroczu zimowém 1863/4 r. (od 1 października 1863 do 15 marca r. b.) zapisanych było *studentów* na czterech wydziałach w ogóle 602: po szczególe zaś na każdym wydziale:

1. Prawa i administracyi	321.
2. Lekarskim	99.
3. Filologiczno-historycznym	38.
4. Matematyczno-fizycznym	144.

Razem . . . 602.

W ciągu zimowego półroczu naukowego 1863/4, wydział lekarski przyznał ośmiu kandydatom stopnie *lekarzów*, a sześciu stopnie *prowizorów farmacyi*.

Stopień lekarza otrzymali: Hilary Filip *Czajewicz*, Eleazar Izrael *Goldsohel*, Julian *Grekowicz*, Franciszek *Kosiarski*, Henryk *Kuszkowski*, Jan *Leśniewski*, Janusz Ferdynand *Nowakowski* (1) i Szymon *Portner*.

Stopień *prowizora farmacyi* otrzymali: Tomasz *Chodakowski*, Roman *Facewicz*, Feliks *Ulanowski*, Franciszek *Urbański*, Stanisław *Wędrychowski*, Wojciech *Wilamowski*.

W tymże wydziale doktor medycyny Herman *Fudakowski*, obroniwszy rozprawę *pro venia legendi* p. t. „O trawieniu glutyny, oraz ciał w nią przechodzących”, otrzymał charakter *docenta fizyologii*.

W wydziale filologiczno-historycznym, Dr. filozofii i świętęj teologii licenc. praw. kanon. Celestyn *Dinsart* obroniwszy rozprawę *pro venia legendi* p. t. „*De primi Geneseos versiculi interpretatione*”, otrzymał charakter *docenta języka hebrajskiego*.

Współpracownik naszego pisma Stanisław Budziński zamianowany został na wydziale prawa i administracyi *professorem nadzwyczajnym*; rozpoczął wykład: *Ogólnych zasad prawa kryminalnego*.

Z téj treści widzimy, że tytuł na czele położony tego pierwszego programatu szkoły głównej zupełnie niewłaściwy; używamy wprowadzić: spis nasion, spis potraw, spis rzeczy czy przedmiotów w książce jakiej; ale po raz pierwszy spotykamy się ze spisem wykładów nauk akademicznych, który ma zastępować dawnéj akademii warszawskiej programata.

Wydanie pod względem drukarskim okazałe, lubo korrekta mniej staranna, co w takich publikacyach nie jest rzeczą małą.

(r.)

(1) P. J. F. Nowakowski znanym jest z wielu prac drukowanych tak w Bibliotece Warszawskiej jak i w innych pismach czasowych.